

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2023/2024-37)

22 MART DÜNYA SU GÜNÜ (2024)

Su insan yaşamı, sosyoekonomik kalkınma, enerji ve gıda üretimi ve sağlıklı ekosistemler için hayati öneme sahiptir ve suya erişim temel insani bir haktır.^{1,2} Suya erişim temel insani bir hak olmasına rağmen dünyada 2,2 milyar kişi güvenli içme suyundan yoksun yaşamakta, güvenli suya erişememe durumu hem bireysel hem de toplumsal düzeyde yıkıma neden olmaktadır.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, 2030 yılına kadar herkesin suya ve sanitoryona erişimini sağlamayı hedeflemektedir.² Birleşmiş Milletler, 1993 yılından bu yana her yıl 22 Mart'ta kutlanan Dünya Su Günü ile temiz suya erişimi olmayan insanlar için farkındalık oluşturmada, küresel su krizine dikkat çekmeye çalışmaktadır. Bu kapsamda 2024 yılının teması '**Barış İçin Su**' olarak belirlenmiştir.³

Fotoğraf Kaynak: ⁴

Su, hem barışı sağlayabilir hem de savaşı tetikleyebilir. Yeterli temiz su olmadığında veya insanların suya erişiminde eşitsizlikler olduğunda topluluklar ve ülkeler arasında gerilim tırmanabilir. Dünya çapında 3 milyardan fazla insanın su ihtiyacı ulusal imkanlar ile karşılanamamaktadır. Buna karşın sadece 24 ülkenin ortak kullanılan su kaynakları için iş birliği anlaşması vardır.⁴

Su ile ilgili çatışmalar dünya genelinde artmaya devam etmektedir. Afrika Boynuzu'ndaki çatışmalar, Orta Asya ve Nil Nehri Havzası'ndaki büyük baraj projeleri üzerindeki anlaşmazlıklar, Çad Gölü bölgesindeki şiddet ve kısmen de olsa Irak ve İran'daki yönetim zaafı, bölgedeki su paylaşımı ile ilgili sorunlardan kaynaklanmaktadır.⁵ Günümüzde halen devam etmekte olan Gazze şeridindeki ablukalar ve İsrail'le çatışma nedeniyle altyapının zarar görmesi, temiz suya erişim ile ilgili problemleri gün yüzüne çıkarmıştır.⁶ İşgal altındaki Filistin topraklarında yaşanan korkunç insani acılar ve fiziksel yıkım kolektif bir travmaya neden olmuştur. Uluslararası toplumun gerilimin daha fazla artmasının önlenmesi ve bu krizini sona erdirilmesinin sağlanması için tüm nüfuzunu kullanma sorumluluğu vardır.⁷ Bu örnekler, çatışmanın su etrafında ortaya çıkabileceği birçok yoldan bazılarını ve suyun bir "tehdit çarpanı" olarak hareket ederek çatışmayı nasıl tetikleyebileceğini veya şiddetlendirebileceğini göstermektedir.⁵

İklim krizinin etkileri ve nüfusun artması da en değerli kaynağımız olan suyu korumak için iş birliğine duyulan ihtiyacı arttıracaktır. Halk sağlığı, gıda ve enerji sistemleri, ekonomik üretkenlik ve çevresel bütünlük, iyi işleyen ve adil bir şekilde paylaşılan su yönetimine bağlıdır. Olumlu bir başlangıç etkisi oluşturmak için 2024 Dünya Su Günü'nün teması 'Barış İçin Su' dur. Su konusunda iş birliği yaparak; uyumu teşvik edebilir, refahı sağlayabilir ve zorluklara karşı bir dayanışma sağlayabiliriz. Hepimiz su etrafında birleşmeli ve suyu barış için kullanarak daha iyi yarınların temelini atmamızdır.⁴

¹ [Internet] <https://www.un.org/en/global-issues/water> Erişim:14.3.2024.

² [Internet] <https://www.un.org/en/observances/water-day/background> Erişim:14.3.2024.

³ [Internet] <https://www.unwater.org/our-work/world-water-day> Erişim:14.3.2024.

⁴ [Internet] <https://www.un.org/en/observances/water-day> Erişim:14.3.2024.

⁵ [Internet] <https://ecdpm.org/work/the-complex-link-between-climate-change-and-conflict-volume-8-issue-4-autumn-2019/water-scarcity-and-conflict-not-such-a-straightforward-link> Erişim:14.3.2024.

⁶ [Internet] <https://www.emro.who.int/emhj-volume-22-2016/volume-22-issue-12/water-usage-in-the-gaza-strip-recommendations-from-a-literature-review-and-consultations-with-experts.html> Erişim:14.3.2024.

⁷ [Internet] <https://www.un.org/en/situation-in-occupied-palestine-and-israel> Erişim:14.3.2024.